

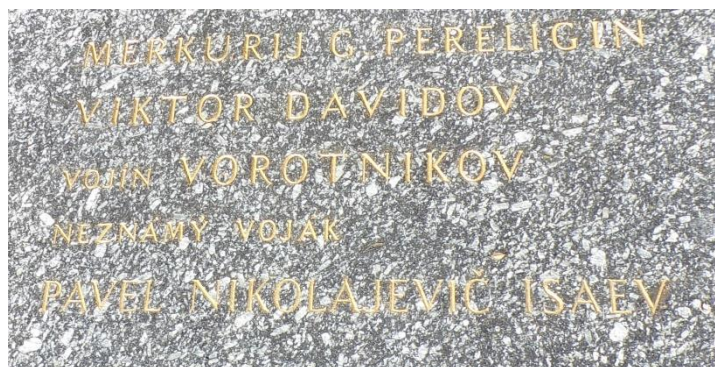
patriot

4/2023

vychází 14. května 2023

ÚVODEM... se dnes zastavíme nad společným hrobem vojáků Rudé armády, který se nachází v Temelíně před pomníkem z roku 1985. Hrob je evidován v centrální evidenci válečných hrobů pod číslem CZE3115-10435 a je třeba dodat, že žádný z pochovaných vojáků nezemřel při osvobozování Temelína.

Rudá armáda si s příchodem do Temelína zřídila ve škole lazaret (přesněji a oficiálně 12. 5. 1945), do kterého umístila již raněné a nemocné vojáky. Jako první zde zemřel 19. května 1945 Merkurij Grigorijevič Pereligin (*1921), který utrpěl střelné zranění břicha při bojích v Rakousku. 25. května 1945 zde byl pochován Viktor Sergejevič Davidov, a jen o den později pak v zemi spočinul řidič, voják Vorotnikov, který zahynul při autonehodě. Původní hroby se nalézaly u pomníku padlým v I. světové válce. Někdy v pozdější době (snad ale ještě v roce 1945) k nim byly přeneseny i ostatky dalšího, tentokrát nám neznámého vojáka. V roce 1985 byly ostatky těchto čtyř vojáků exhumovány a uloženy do společného hrobu před novým pomníkem. Krátce nato sem byly umístěny z Březí i ostatky Pavla Nikolajeviče Isajeva (*1919). Tomu v květnu 1945 zřejmě někdo nabídl špatně vypálený líh a Isajev podlehl otravě. Původně byl pohřben na hrázi rybníka Fajšláku, v červenci 1960 pak o kousek dál. S výstavbou elektrárny tento hrob zanikl a místem posledního Isajevova odpočinku se stal Temelín. A my se dnes v našem seriálu o temelínských domech a chalupách zaměříme na číslo popisné 20.

Číslo popisné 20 „U KOVÁŘŮ“.

Jak sám název napovídá, chalupa byla obydlím temelínských kovářů. Chalupa byla obecní, patřila k ní zahrada a studna. Vlastní kovárna, ta původní, stála v rohu školní zahrady v místech dnešní autobusové zastávky. Označení

Před rokem 1943, úplně vlevo část staré kovárny, vpravo plot zahrady čp. 20

„Kovářů“ nesl i rybník, který se nacházel mezi tehdejší kovárnou a vodňanskou silnicí. Dnes je již zavezený a téměř zapomenutý.

Chalupa s čp. 20 je poprvé písemně doložena v josefínském katastru v roce 1785 a byla chalupou obecní.

Z nejstarších matričních zápisů můžeme zjistit a pojmenovat kováře, kteří se v Temelíně oženili, zemřeli, nebo se jim tady narodily děti. Nenajdeme zde svobodné či přechodně v Temelíně působící. Z těch nejstarších záznamů: Matěj Vejvoda, kterému se s manželkou Kateřinou v Temelíně narodilo pět dětí. Jeho syn Matěj Vejvoda (*1664) byl také kovářem, jeho manželka Voršila mu porodila pět dětí. Dalšími kováři byli Ivan Lukáš nebo Václav Jedlička, který přišel do Temelína po roce 1724 z Neznašova.

Kovář František Jedlička měl s manželkou Ludmilou v Temelíně šest dětí. Nějaký čas zde pracoval i Jan Pokorný z Temelínce. Tomáš Skreta, syn temelínského kováře Jiřího Skrety, se v roce 1743 oženil s Magdalenou ze Všemyslic. Z tohoto svazku vzešlo šest dětí.

Kováři Václavu Kolářovi v roce 1764 zemřela manželka Alžběta, v roce 1772 si kovář Matěj Novák vzal za manželku Annu Frišovou. Matěji Benediktovi a jeho manželce Kateřině, rozené Trávníčkové z Dobšic, se zde narodil v roce 1777 syn Matěj. Dalšími kováři byli Vojtěch Velický, Matěj Vorlíček, jeho syn Tomáš Vorlíček, Matěj Pokorný, Vít Zíka a Vojtěch Svoboda.

Na čísle popisném 20 měl v roce 1780 svatbu kovář Vít Velický s Kateřinou Stundlovou z Olešníka. V Temelíně se jim narodily dvě děti. Kolem roku 1815 tady byl kovářem Josef Pokorný, v roce 1823 pak František Diviš. Druhý jmenovaný byl původně kovářem ve Všemyslicích, zemřel v Neznašově na souchotiny v roce 1854.

Kolem roku 1826 se připomíná Jan Kuráž a po něm František Vaněk.

Kovář z Temelína čp. 20 Václav Diviš, syn výše uvedeného Františka Divíše, se v roce 1837 oženil s Veronikou, dcerou Václava Mikoláše, chalupníka z Temelína čp. 6. Jeho druhou manželkou byla Anna Chalupská ze Záboří a jeho třetí vyvolenou se stala Rozalie Čechynová z Radomic. Z uvedených třech manželství se narodilo jedenáct dětí. Bratr Václava Divíše, František, byl v roce 1849 obecním kovářem ve Všemyslicích. Kolem roku 1869 byl v Temelíně kovářem Václav Hrouda.

Obecnímu kováři v Temelíně čp. 20 Antonínu Hladečkovi (1844-1905) a jeho manželce Petromile Parusové se v Temelíně narodily dvě děti.

Pomocným kovářem v Temelíně byl Tomáš Říman z Netonic. Jeho první ženou byla Anna, dcera tesaře Jana Dvořáka, podruhé se ženil jako vdovec v 27 letech s Kateřinou, dcerou Jana Bartušky, domkáře v Temelíně čp. 46.

Josef Holub, kovář v Temelíně čp. 20 měl s manželkou Annou Pflégrovou v letech 1881-1891 v Temelíně pět dětí. Dalšími kováři byli cehnický rodák František Sládeček, Josef Smola (*1871 Putim, +1918 Temelín) a František Brabenec. Patří sem i Štěpán Dvořák a František Novák, ti jsou ale dále spojeni s čp. 24, u kterého kolem roku 1906 postavil František Novák novou kovářskou dílnu.

Kovářem v čp. 20 byl následně zvěrkovický rodák Josef Boček, který do Temelína přišel z Temelínce. V roce 1900 se oženil s Kateřinou Císařovou z Temelínce, narodilo se jim pět dětí. Jeho syn František Boček (*1900) byl také obecním kovářem, bydlel později na čp. 117. Jako posledního uvádíme Josefa Hejpetra, původně kováře z Frymburku. Na začátku 60. let 20. století chalupu čp. 20 koupil Miroslav Havlátko, pokrývač z Temelína. Zastavěná plocha i s dvorkem měřila v roce 1823 72 sáhů a 20 sáhů obytná část, v roce 1903 kovárna 3 ary 21 m², byt 72 m². V roce 1837 užíval kovář 1087 sáhů luk a pastvin obce Temelína.

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína / matriky SOA Třeboň / Jan Bartuška, Temelín v proměnách času / Pamětní knihy obce Temelína / foto: archiv obce Temelína)

Rok 1950, zprava: čp. 20, nová kovárna ze 40. let 20. století, v zákrytu vlevo část čp. 70, čp. 17, v popředí „Kovářů“ rybník.

ZÁVĚREM...

Budete-li mít náladu a potřebnou dávku odvahy, sledujte stránky Patriot i na sociální síti FB, abyste o nic zásadního nepřišli. Uvítáme jakékoliv historické materiály vztahující se k Temelínu a okolí. Ve formě originální, v kopii papírové či jakékoli jiné, včetně té elektronické. Děkujeme, že nás čtete.

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bych si tady mohl psát, co chci a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory mému nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenese autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bych se nějak úporně bránil drobným příspěvkům a darům ☺. V každém případě za přízeň děkuje Ondřej Klempíř. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.